

27. Ulusal Özel Eğitim Kongresi

Uluslararası Katılımlı

8-9-10 Kasım 2017
SAMSUN
Ondokuz Mayıs Üniversitesi

27. Ulusal ÖZEL EĞİTİM KONGRESİ

8-9-10 Kasım 2017 / Samsun
Uluslararası Katılımlı

Özel Eğitim	Erken Çocukluk	Sosyal-Duygusal Gelişim	Evrensel Tasarım
Gömülü Öğretim	Uygulamalı Davranış Analizi	Bütünleştirme	Oryantasyon
Kaynaştırma Eğitimi	Erken Müdahale Stratejileri	Müdahaleye Tepki Yaklaşımı	Doğal Öğretim
		Doğal Öğretim	Aile Eğitimi

Özel Eğitimde Bilimsel Dayanaklı Uygulamalar

KONGRE PROGRAMI

özder
Özel Eğitimciler Derneği

SÖZLÜ BİLDİRİLER

Öğrenme Güçlüğü Yaşayan Çocuklarda Uygulanan Yürütücü İşlev Becerileri Geliştirme Programının Zihin Kuramı Becerileri Üzerindeki Etkisi

ELİF BİÇER¹, OKTAY TAYMAZ SARI²

¹ ÜSKÜDAR BAĞLARBAŞI İLKOKULU

² MARMARA ÜNİVERSİTESİ-ATATÜRK EĞİTİM FAKÜLTESİ- ÖZEL EĞİTİM BÖLÜMÜ

Zihin kuramı, çocuğun kendi düşüncesi ile başkasının düşüncesinin ayrı olduğunu anlama yeteneği ile daha kapsamlı bileşenleri olan sosyal anlamayı içermektedir(Sarı, 2014). Son yıllarda farklı araştırma yöntemleri ile pek çok çalışmanın konusu haline gelmiş zihin kuramı, özellikle otistik çocuklarda olmak üzere farklı özel eğitim ihtiyacı olan ve normal gelişim gösteren çocuklarla çalışmalar yapılarak anlaşılmaya çalışılmaktadır. Bu çalışmanın amacı öğrenme güçlüğü yaşayan çocuklarda uygulanan yürütücü işlev becerilerini geliştirme eğitim programının zihin kuramı becerileri üzerindeki etkisini incelemektir. Yapılan çalışmada, yarı-deneysel araştırma yönteminin tek grup öntest-sontest modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini; İstanbul ilinde ilkokul 2. ve 3. Sınıfa devam eden, öğrenme güçlüğü yaşayan 10 öğrenci oluşturmaktadır. Bu öğrenciler öncelikle sınıf öğretmenlerinin gözlemleri ve “Öğrenme Güçlüğü Belirti Formunu” doldurmaları sonucunda belirlenmiş, daha sonra WISC-R ve Özgül Öğrenme Güçlüğü Bataryası”(Turgut, Bakar, Erden ve Karakaş, 2016) ile değerlendirilmiştir. Her bir öğrencinin bireysel değerlendirilmesi sonucu oluşan ihtiyaçları dikkate alınarak, yürütücü işlev becerilerini geliştirmek amacıyla araştırmacılar tarafından yapılan program, özel eğitim bölümü öğrencileri tarafından, haftada 4 ders saati olmak üzere toplamda ortalama 48-60 saat uygulanmıştır. Uygulama öncesinde ve sonrasında Wimmer ve Perner tarafından geliştirilmiş(Wimmer, Perner, 1983), Türkçe’ye uyarlamasını Alev Girli ve Deniz Tekin’in yaptığı 1. Yanlış inanış testlerinden “Sally-Ann”, Flobbe, Verbrugge, Hendriks, ve Krämer (2008) tarafından geliştirilmiş(Girli, Tekin, 2010), Türkçe’ye uyarlaması Alev Girli ve Deniz Tekin’in yaptığı 2. Yanlış inanış testlerinden “Çikolata Testi ve Dondurma Kamyonu Testi”, daha karmaşık hikayelerden oluşan Happé (1994) tarafından geliştirilmiş, Türkçe’ye uyarlamasını Alev Girli ve Deniz Tekin’in yaptığı “Garip Hikayeler Testi” uygulanmıştır. Yapılan değerlendirme sonucunda; Garip Hikâyeler Testlerinden biri olan “Doğal Fiziksel Hikayeler” dışındaki diğer tüm testlerin sontest puanlarında artış olduğu tespit edilmiştir. Tüm zihin kuramı testlerinin puanları toplamının ortalamasına bakıldığında; ön-testin 22.4, son-testin 27.9 olduğu görülmüştür. Ayrıca en yüksek artışın “Akli Hikâyeler” testinde(ön-test:6.6, son-test:8.9) olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlar genel olarak uygulanan yürütücü işlev becerileri geliştirme programının zihin kuramı becerileri üzerinde etkili olduğunu düşündürmektedir.

Anahtar Kelimeler: zihin kuramı, yürütücü işlevler, öğrenme güçlüğü.